

Dženi Kolgan

*Mala
pekara
na
obali*

Prevela
Sanja Bošnjak

 Laguna

Naslov originala

Jenny Colgan

LITTLE BEACH STREET BAKERY

Copyright © Jenny Colgan, 2014

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Za Ana-Mari Fori, moju dragu prvu čitateljku,
i previše daleku prijateljicu, koja zna kako je čekati nekoga
da se vrati kući sa mora.*

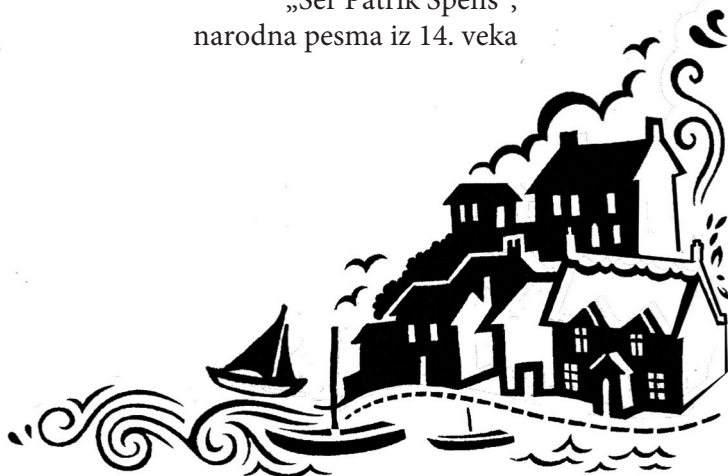
*Eh da sam ribar,
da me more ljulja
daleko od kopna
i gorkih uspomena.
Da udicu zabacim svoju
opušteno i s ljubavlju
bez pritiska tavanice,
samo nebo i zvezdice
u glavi mi svetlo sija
ne puštam te iz naručja.
Juhuu!*

„Ribarski bluz“, Voterbojs

*Ustajte, ustajte, lepi mladi momci
Brod plovi u zoru
Bio vetar ili zima, il' opasna oluja.*

„Ser Patrik Spens“,
narodna pesma iz 14. veka

Prvo poglavlje

Posle mnogo godina, kad je Poli bila stara dama i stanovala daleko odatle, bilo joj je teško da objasni da su tako živeli nekad. Nekim danima su mogli preći na kopno automobilom, ali ponekad su morali da plove brodićem. Dešavalo se da budu dugo odsečeni i niko nije znao na koliko dugo ili kako će biti; plimski grafikoni su pratili samo plimu i oseku, ne i vremenske prilike.

„Ali zar to nije bilo užasno?“, pitala je Džudit. „Pomisao da ste odsečeni?“

I Poli bi se setila kako se sunce presijavalo na vodi, kad se nije povlačila, a onda bi se svetlo promenilo i površina mora bi zasvetlucala ružičasto, rumeno, ljubičasto od zalaska sunca na zapadu, i znali bi da je prošao još jedan dan, a oni nisu išli nikuda.

„Zapravo, nije bilo“, odgovorila je. „Bilo je lepo. Samo je trebalo da se ušuškaš, primiriš. Ostaneš sam, ti i svi ostali u Mauntu. Pobrinese se da sve podigneš gore, i ako smo imali struje, bilo je dobro, ali ako nismo, pa, i tada smo se snalazili. Videle su se sveće kako svetlucaju u prozorčićima. Bilo je prijatno.“

„Zvuči kao da je bilo pre sto godina.“

Poli se nasmešila. „Znam. Ali nije bilo tako davno, stvarno nije... Meni kao da je prošlo za tren. Ako na nekom mestu ostaviš srce, ono je uvek s tobom.“

„Naravno, to je sve došlo mnogo kasnije. Na početku *jeste* bilo užasno.“

Godina 2014.

Poli je prelistavala papire koje su joj dali u sjajnoj fascikli sa slikom svetionika na koricama. Lepa slika, primetila je. Ulagala je veliki napor da na sve gleda s vedrije strane.

I dvojica muškaraca u prostoriji bili su ljubazni. Ljubazniji nego što su morali; tako ljubazni, zapravo, da se osećala još gore, umesto bolje. Bilo joj je žao, umesto da se ljuti ili im prkosi.

Sedeli su u stražnjoj prostoriji malog poslovnog prostora u preuređenoj železničkoj stanici na koji su ona i Kris bili tako ponosni. Kancelarija je bila udobna i ljupka, sa starim neupotrebljivim kaminom u nekadašnjoj čekaonici.

Sad su obe prostorije bile u neredu: izvučeni dosijeji, sa iskopčanim kompjuterima, papirima razbacanim na sve strane. Oni ljubazni muškarci iz banke strpljivo su ih pregledali. Kris je sedeo snuždeno, kao petogodišnjak kome su oduzeli omiljenu igračku. Poli je trčkarala unaokolo trudeći se da bude od pomoći, a on bi joj povremeno uputio zajedljiv pogled, kojim kao da joj je govorio: „Zašto pomažeš tim ljudima koji pokušavaju da nas unište?“, i mada je pretpostavljala da je u pravu, nije mogla protiv sebe.

Kasnije joj je sinulo kako je banka unajmila te ljubazne ljude upravo iz tog razloga: da podstaknu predusretljivost,

izbegnu sukob, spreče borbu. To ju je rastužilo, i zbog sebe i zbog Krisa, a i zbog tih pristojnih ljudi, koji su iz dana u dan prisustvovali tuđoj nesreći. Nisu oni za to bili krivi. Kris je mislio da jesu, naravno.

„Dakle“, rekao je stariji muškarac, s turbanom na glavi i malim urednim naočarima navrh nosa, „uobičajeno je da se stečajni postupak obavi pre okružnog suda. Ne morate oboje da idete; dovoljno je da prisustvuje samo jedan direktor.“

Poli se trгла na reč „stečaj“. Zvučalo joj je tako konačno, tako ozbiljno. Nešto što se dešava blesavim pop zvezdama i slavnim ličnostima. Ne vrednim ljudima kao što su oni.

Kris se zajedljivo nasmejao. „Možeš ti“, rekao joj je. „Tebe više zanima ta poslovna strana.“

Mlađi čovek je sažaljivo pogledao Krisa. „Shvatamo da vam je ovo veoma teško.“

„Kako?“, pitao je Kris. „Jeste li ikad bankrotirali?“

Poli je bacila pogled na lepi svetionik, ali više joj nije vre-delo. Pokušala je da misli na nešto drugo. Divila se ljupkim Krisovim crtežima koje su okačili na zid kad su se uselili pre sedam godina, oboje u srednjim dvadesetim, puni poleta što pokreću firmu za grafički dizajn. Počeli su dobro, s nekoliko Krisovih starih klijenata, a Poli je neumorno vodila posao, stvarala nove veze, razvijala mrežu, prodavala kompanijama po celom Plimutu, gde su živeli, a stigla je čak i do Eksetera i Trura.

Uložili su u stan u novoj zgradi blizu obale u Plimutu, veoma minimalistički i savremen, i izlazili su u sve posećene restorane i barove, da budu viđeni i sklapaju poslove. Dobro im je išlo – neko vreme. Činilo im se da su prilično uspešni, obožavali su da kažu kako vode sopstveni posao. Ali onda je došla dve hiljade osma i bankarska kriza, i nove tehnologije u kompjuterima olakšale su obradu slika i stvaranje sopstvene

umetnosti. Uz firme koje su sve manje upošljavale spoljne saradnike za reklamiranje i druge usluge slobodnih umetnika, i nametale sve više posla sopstvenim zaposlenicima, grafički dizajn se, kako se Kris izrazio, užasno sunovratio. I dalje se radilo. Ali oni su dobijali sve manje i manje posla.

Poli je radila do iznemoglosti. Nije prestajala da traži poslove, sklapa ih, daje popuste; sve samo da obavi prodaju za svoju darovitu drugu polovinu. Kris se, s druge strane, potpuno povukao, kriveći svet što ne želi njegovu predivnu umetnost i vešto ispisana slova. Postao je mrzovoljan i ćutljiv, čemu se Poli suprotstavljala održavanjem pozitivnog stava. Prilično teško je to izdržavala.

Iako Poli to nikad, nikad ne bi priznala, čak ni sebi, kad je taj dan konačno stigao – dugo nakon što ga je preklinjala da zatvori firmu i pronađu posao na drugom mestu, a on je optuživao za izdaju i kovanje zavere protiv njega – osetila je olakšanje. Bilo je neprijatno, grozno; velika sramota, iako se mnogima s kojima su posećivali popularne barove u centru Plimuta dešavalo to isto, ili su barem poznavali nekog ko je prolazio kroz to. Polina majka nije ništa razumela; njoj je to bilo nešto nalik na zatvor. Morali su da oglase stan na prodaju, počnu iz početka. Ali kad su gospodin Gardner i gospodin Basi došli iz banke, barem se činilo da će se nešto rešiti, nešto se dešavalo. Poslednje dve godine bile su žalosne i poražavajuće, i na poslovnom i na ličnom planu. Odnos im je zapravo zapao u krizu; više su ličili na dvoje ljudi koji nevoljno dele stan. Poli se osećala isceđeno.

Pogledala je u Krisa. Nove bore koje nije ranije primetila urezale su mu se na licu. Prošlo je dosta vremena, shvatila je, otkako ga je propisno pogledala. S posla je uvek odlazila prva, dok bi on ostajao i radio na malobrojnim porudžbinama, kao da bi savršenstvo izrade moglo promeniti ono

neizbežno, i pred kraj joj se činilo da je čak i samo podizanje pogleda kad se on vrati iz kancelarije nosilo u sebi primesu optužbe, pa je držala glavu pognutu.

Čudno, ali da im se samo privatni život raspadao, svi njihovi poznanici bili bi puni saosećanja, pomagali im, savetovali ih i tešili. Ali propadanje posla... ljudi su se toga previše plašili da bi nešto rekli. Svi su se držali na odstojanju, i nisu mnogo ispitivali, čak ni Polina neustrašiva najbolja drugarica Kerensa.

Možda je strah – od nemaštine, gubitka života koji su tako vredno gradili – bio predubok, prejak, i svi su mislili da bi njihova nevolja mogla biti zarazna. Možda zato što ih nisu zapravo razumeli. Možda su se njih dvoje predugo i previše uspešno skrivali iza fasade: izgledali su veselo; plaćali su večere kreditnom karticom i zadržavali dah kad bi došao trenutak da se provuče kroz aparat; pravili su sami rođendanske poklone – hvala bogu što je Poli umela da mesi, to je bilo korisno; vozili su se sjajnom crnom mazdom, mada će sad morati da je prodaju, naravno. Poli nije bilo briga za kola. Njoj je stalo do Krisa. Ili joj je bilo stalo. Poslednjih godinu dana nije uopšte videla onog Krisa koga je poznavala. Dragog, zabavnog muškarca koji je bio tako stidljiv i nespretn kad su se upoznali, a zatim procvetao kad je pokrenuo sopstveni posao za grafički dizajn. Sve vreme ga je podržavala. Bili su tim. I to mu je i dokazala; prešla je da radi za njega. Uložila je svoju životnu ušteđevinu (koja nakon hipoteke nije bila velika), borila se i borila za klijente, umiljavala im se i jurila ih i iscrpljivala se na sve moguće načine.

To je, naravno, sve pogoršalo. Kad je konačno došao kući te kobne noći, hladnog, hladnog proleća, mada je njoj ličilo na beskrajnu zimu, i seo, a ona ga pogledala, zaista pogledala, mračno joj je rekao: „Gotovo je.“

Lokalne novine su se zatvarale, pa im nije trebala reklama, nije im trebao nacrt ili dizajn... a privatnim firmama više nisu trebali leci, ili jesu ali su ih osmišljavali sami na internetu i štampali ih kod kuće. Sad je svako bio dizajner, i fotograf, i sve ostalo što je Kris radio tako dobro, s toliko pažnje i smisla za sitnice. Nije to bilo samo zbog recesije, mada ni to nije pomagalo. Svet se promenio. Mogao je isto tako pokušavati da prodaje pejdžere ili kasete.

Prošli su meseci otkako su poslednji put vodili ljubav, ali često se budila rano i videla ga kako leži sasvim budan pored nje, očajnički računajući u glavi, ili je samo puštao da jad i strepnja ključaju u njemu. A ona se trudila da pronađe prave reči da pomogne, ali ništa nije vredelo.

„Ne, to neće uspeti“, odbrusio bi na svaki njen predlog, od svadbenog papirnog materijala do školskih godišnjaka. Ili: „Besmisleno je.“ Sve joj se više suprotstavljao, dok zajednički rad nije postao gotovo nepodnošljiv, i pošto mu se nije sviđao nijedan njen predlog za posao, a porudžbine su skoro sasvim presušile, ona je sve manje imala šta da radi. Puštala ga je da ode prvi ujutru na trčanje; to je jedini način da se oslobodim stresa, govorio je, na šta bi se ona ugrizla za jezik kako mu ne bi odgovorila da svaki put kad mu ona nešto predloži – šetnju do luke, izlet, stvari koje ništa ne koštaju – on zareži kako je sve beskorisno i neka ga ostavi na miru.

Pokušala je da ga nagovori da ode lekaru, ali i to je bilo gubljenje vremena. Jednostavno nije želeo da prizna da nešto nije u redu – s njim, s njima, s bilo čim. To je samo kriza; biće sve u redu. Zatim bi primetio kako je tražila poslove po internetu i to bi ga izludelo. Te noći su se posvađali gotovo do krvi, i sve je izbacio iz sebe: koliko je novca pozajmio, kako su okolnosti još gore nego što joj je priznavao. Zurila je u njega otvorenih usta.

Nedelju dana kasnije – tihih, mučnih nedelju dana – banuo je, seo i pogledao je pravo u lice.

„Gotovo je.“

I sad su se nalazili u ruševinama svoje firme s veoma ljubaznim gospodinom Gardnerom i gospodinom Basijem, i svaki srećan san i plan koji su imali u danima kad su mislili da mogu sve... svako parče papira koje je pred njom potpisao dok su otvarali šampanjac, krstili radni sto u lepoj maloj kancelariji, razrogačenih očiju gledali u svoju reklamu na Žutim stranama... sve je to nestalo, u svetu koji nije mario za to koliko su se oni trudili ili koliko su to želeli, jednako kao i za neki kliše iz rijaliti programa potpuno nebitan u stvarnosti. Bilo je gotovo. Sve slike svetionika na svetu nisu to mogle da promene.

Drugo poglavlje

„Evo šta sve imam“, govorila je Poli, dok je šetala kroz grad, na hladnom prolećnom vetru. Očajnički se trudila da se ohrabri i misli na nešto lepo; išla je da se nađe s najboljom drugaricom i nije želela da bude u suzama kad se sretnu.

„Zdrava sam. Dobro sam, osim nepouzdanog članka na nozi koji sam iskrenula na plesu u onom baru, a tako mi i treba. I telo i um me dobro služe. Izgubila sam novac u poslu, ali ljudi gube i više. Nisam doživela nikakvu prirodnu katastrofu. Porodica mi je dobro. Dosadni su, ali su dobro. Moja veza... drugi prolaze daleko gore. Daleko gore. Nije da se razvodimo...“

„Šta radiš?“, pitala je glasno Kerensa. Iako se klatila na vrlo visokim potpeticama, ipak se kretala brzo kao i Poli u starkama, i sustigla ju je dok se vraćala s posla – radila je kao poslovna savetnica. „Usne ti se pomeraju. Jesi li počela da ludiš? Jer znaš...“

„Šta?“

„Moglo bi da ti posluži kao strategija. Da dobiješ invalidninu?“

„KERENSA!“, viknula je Poli. „Grozna si. I ne, samo sam nabrajala ono što je kod mene dobro, ako moraš da znaš. Stigla sam do 'ne moram da se razvodim'.“

Kerensa bi namestila sumnjičav izraz samo da nije imala toliko botoksa na licu pa se često nije prepoznavalo šta oseća, ali ona bi ionako sve smesta vrlo glasno objasnila.

„Blagi bože, ozbiljno? Šta si još nabrojala? Imaš dve ruke, dve noge?“

„Mislila sam da smo se našle da me oraspoložiš.“

Kerensa je podigla zveketavu kesu iz prodavnice s vinom.

„Naravno da hoću. Dakle, dokle si stigla? Nakon što si odbila to da si beskućnica, nezaposlena i tako to.“

Zaustavile su se ispred Kerensine besprekorne gradske kuće, koja je imala dva mala narandžina drveta sa obe strane sjajnih crvenih vrata s mesinganim zvekirom.

„U stvari, nisam sigurna da želim da svratim“, izjavila je Poli, ali nije to zapravo mislila. Kerensa je bila takva; uvek se neposredno suočavala sa životom. I Poli je trebalo tako da se postavi u proteklih godinu dana kad je posao počeo da propada, a Kris se sve više udaljavao. Pitala je Kerensu za stručni savet samo jednom, kad su se malo napile pre mnogo godina na božićnoj zabavi, i Kerensa joj je rekla da je to što rade pomalo rizično, a onda ju je preklinjala da je ne pita ponovo. Poli je ubedila sebe kako su svi poslovi rizični i otada nikad više nisu načinjale tu temu.

„Pa, sad si ovde, i nemam nameru da pojedem ovaj čips sama“, veselo je odvratila Kerensa, dok je vadila ključ na *Tifanijevom* privesku.

„Ti nikad ne jedeš čips“, progundala je Poli. „Ti ga samo izvadiš, a onda počneš: 'O, prejela sam se za ručak, molim te pojedi taj čips, ne može da stoji, pokvariće se.' A neće, kad smo već kod toga.“

„Pa, ako ostaneš, možeš ga pojesti polako, onako kako želiš, umesto da ga proždereš kao izgladneli pacov.“

Pre nego što je Poli stigla da joj odgovori, Kerensa je digla ruke.

„Samo ostani večeras.“

„U redu“, prihvatila je Poli.

Poli je zažmurila kad je to izgovorila, ali eto, gospodin Gardner i gospodin Basi su objavili: banka će uzeti stan. Kad je rekla majci, ona se ponašala otprilike kao da je Poli imala dete, pa ga prodala. Zato joj se i nije poveravala češće nego što je bilo baš neophodno.

„Dakle. Trudim se da na ovo gledam sa vedrije strane.“

„Na to što si beskućnica?“

„Zaveži. Samo mi treba novi stan.“

Kerensa je probala da se namršti, zatim je pogledala u mrvice čipsa koje joj je Poli ostavila na skupocenoj sofi.

„Samo tebi?“

Poli se ugrizla za usnu. „Ne raskidamo. Samo... Nisam sigurna da bismo nas dvoje, sudarajući se u malom, užasnom, iznajmljenom...“

Duboko je udahнула i otpila veliki gutljaj vina.

„Rekao je da će se na neko vreme vratiti kod mame. Samo dok... dok se malo ne dovedemo u red, znaš na šta mislim? Tada ćemo videti na čemu smo.“

Iz sve snage se pretvarala kako su tu odluku doneli smireno i razumno, umesto uz burne svađe i durenje.

„Mislim, dobro dođe... mala promena.“

Kerensa je saosećajno klimnula glavom.

„Dok se stan ne proda... mislim, nemam ništa. Ako dobijemo više od očekivanog, možda ćemo vratiti dugove, ali...“

„Ali ne računaš na to?“

„Kakve sam trenutno sreće“, odgovorila je Poli, „verovatno ću dobiti neku svoticu nazad, i kad budem izlazila iz banke nakon što je podignem, munja će sevnuti s neba i zapaliti je. A onda će mi klavir pasti na glavu i zakucati me u šaht.“

Kerensa ju je potapšala po ruci.

„Kako je Kris?“

Poli je slegla ramenima. „Otprilike isto. Izvršitelji su bili veoma ljubazni. Znaš, s obzirom na sve.“

„Kakav grozan posao.“

„Posao kao posao“, rekla je Poli. „Prilično sam pod utiskom trenutno.“

„Tražiš li?“

„Da“, odgovorila je Poli. „Previše sam stručna i prestara za svaki božji posao na ovoj planeti. Osim toga, izgleda da niko na zapošljava nekoga bez iskustva. Osim toga, treba mi prebivalište.“

Kerensa je odmah odgovorila: „Znaš da možeš živeti ovde.“

Poli se osvrnula po besprekorno čistom jednosobnom ženskom stanu. Kerensa je mogla da bira muškarce – zahvaljujući veoma zgodnom telu, skupoj odeći i neverovatno uobraženom držanju – ali ni izdaleka nije bila zainteresovana da se s nekim skrasi. Kao mačka s pedigreom, pomislila je mrzovoljno Poli, dok je ona sama više ličila na velikog, druželjubivog, neurednog psa. Možda na springer španijela; imala je dugu crvenkastoplavu kosu i nežne crte lica.

„Radije bih spavala u kontejneru nego dovela u opasnost naše prijateljstvo tako što bismo ponovo delile stan.“

„Bilo nam je sjajno dok smo živele zajedno!“, pobunila se Kerensa.

„Nije!“, usprotivila se Poli. „Izlazila si svakog vikenda sa onim bučnim kretenima s čamcima i nisi nikad prala sudove!“

„Pa, pod jedan, zvala sam te da ideš s nama svakog vikenda.“

„I nisam išla zato što su bili kreteni.“

Kerensa je slegla ramenima.

„I pod dva, nisam nikad prala sudove zato što nisam ništa ni jela. Ti si svuda unaokolo ostavljala brašno i kvasac.“

Poli je oduvek volela da mesi. Kerensa je bila ubeđena da su ugljeni hidrati otrov i iskreno je verovala kako je alergična na gluten. Čudo što su bile tako dobre prijateljice.

„Svejedno, ne dolazi u obzir“, odbila je Poli tužno. „Ali, bože, ne verujem ni da bih mogla da živim s gomilom dvadesetogodišnjaka i pretvaram se da sam na njihovom nivou.“

Nedavno je napunila trideset dve godine. Nakratko se zapitala hoće li izvući sićušnu korist iz bankrota tako što sad više neće morati da kupuje poklone za venčanja i krštenja svima koje je u životu upoznala.

Kerensa se nasmešila. „E, baš bi mogla. Mogla bi izlaziti u klubove.“

„O bože.“

„Da budeš budna po celu noć i razgovaraš o smislu života i pušiš travu.“

„O gospode.“

„Da ideš da kampuješ na muzičkim festivalima.“

„Ozbiljno“, rekla je Poli. „Već sam očajna, a ti mi utrlljavaš so na ranu. Samo trljaj. Mmm. So.“

Kerensa joj je pružila kesicu čipsa uvežbanim pokretom dosade.

„Pa ostani kod mene, rekla sam ti.“

„Na tvojoj basnoslovno skupoj sofa u jednosobnom stanu na neograničeno vreme?“, pitala je Poli. „Hvala ti, lepo od tebe što zoveš, ali potražiću nešto na internetu. Za sebe, sama. Biće... sjajno.“

Kerensa i Poli su ćutke piljile u laptop. Poli je razgledala ponudu stanova u okviru budžeta koji joj je odredila banka. Prizor baš nije bio ohrabrujući. Zapravo, stanarine kao da su poludele. Bilo je grozno.

„To je orman, a ne stan“, povremeno se ubacivala Keren-sa. „Taj nema nijedan prozor. Zašto bi neko slikao prljavi zid? Kakav je onda drugi zid? Znam tu ulicu iz vremena kad sam bila u vezi s onim vozačem hitne pomoći. To je lokalna crna tačka. Tamo možeš dobiti bocu u glavu.“

„Nema ništa“, uznemirila se Poli. Nije imala pojma da im je hipoteka tako niska a stanarine tako visoke. „Apsolutno ništa.“

„A šta je sa 'zajedničkim luksuznim stanom'?“

„Neverovatno su skupi i moraš plaćati satelitsku televiziju i verovatno ga deliti s nekim čudakom koji drži tegove u svojoj sobi.“

Kako je prelistavala dalje, Polina zabrinutost je sve više rasla. Nije znala koliko nisko može da spusti standarde, ali što je više razgledala, sve je više shvatala da mora živeti sama. Koliko god se trudila da se drži pred Kerensom, Krisom i mamom, desilo se nešto zaista užasno i to neće nestati, još dugo. Pomisao kako tiho plače u svojoj sobi, okružena veselim mladim ljudima, bila je u najmanju ruku očajna, a u najgorem smislu tragična. Morala je da se povuče, da se oraspoloži. Neće odmah početi da se oblači kao da je deset godina mlađa i razgovara o dečaćkim bendovima. Niti će

se vratiti mami, koja ju je volela i učinila bi sve za nju, ali bi nesumnjivo uzdisala i žalosno je ispitivala o Krisu i pričala o tuđim unucima i... Ne. Imale su dobar odnos, ali sumnjala je da je dorastao ovome.

Dakle, onda. Šta?

Treće poglavlje

Narednog jutra, iako je bio mart i kiša dobovala po prozorima, Kerensa je ustala i izašla odmah posle šest u obližnji park, da odradi vežbe kakve su radile i britanske vojne snage. Zvala je i Poli, naravno, ali ona je samo zaječala i okrenula se na drugu stranu. Imala je blagi mamurluk i osećala ukus čipsa u ustima.

Čim je Kerensa otišla, skuvala je kafu, a onda je pospremila koliko je mogla u tom malenom, besprekornom prostoru. Mada, nije vredelo: njena torba je i dalje tu smetala, i nije joj bilo jasno kako to kod Kerense jastučići stoje uspravno, dok ona ne ume tako da ih namesti. Uzela je kafu, prosula malo na veoma skup tepih, i opsovala. Ne. Ovako neće moći.

Ponovo je uključila laptop. Stranice s poslovima mogle su sačekati nakratko; sad je morala pronaći mesto za život.

Ovog puta sporije, pregledala je svaki stan koji se izdavao u Plimutu u okviru svojih mogućnosti. Bili su ili grozni, ili u četvrtima gde se ne bi osećala bezbedno bez automobila. Smenjivala se stranica za stranicom dok nije stigla do kraja.

To je bilo to. Ništa više. Nije bilo nijednog mesta koje bi makar uzela u obzir da pogleda, a kamoli da živi u njemu.

Mnogi njeni prijatelji, ne samo Kerensa, ponudili su joj gostinsku sobu ili sofu za spavanje, ali ni to nije mogla da podnese – pitanja „Jesi li dobro?“ i zabrinuto mrmljanje. A većina ih je ionako sad bila u braku; sa ciljem da dobiju bebu. Za neke drugarice je sumnjala da su je zvale zbog privremene pomoći oko bebe, ali to nije dolazilo u obzir: da hoda na vrhovima prstiju unaokolo i trudi se da ne zlo-upotrebi gostoprimstvo, kao neka mešavina neudate tetke i neplaćene pomoći.

Nekad davno, u svojim dvadesetim, mislila je kako će ona i Kris do sada već biti u braku; Kris će zarađivati mnogo novca, ona će biti sa bebom... a evo gde je.

Uf, morala je prestati tako da razmišlja. Mogla je da se udavi u samosažaljenju ili da nastavi napred. Ni sama ne znajući zašto, proširila je pretragu na celu zemlju. Opa. Kad bi se preselila u Vels, mogla bi da živi na mnogim mestima. I to lepim mestima. Ili u škotskom gorju. Ili na selu u Severnoj Irskoj. Ili u Pik Distriktu. Nije znala tačno gde je to, ali je barem bilo mnoštvo mesta u koje je mogla da se useli bez novca i veza, bez prijatelja koji nude čips i bez posla... Hmm, možda ipak ne.

Ponovo je suzila pretragu, tražeći po jugozapadu, i tada ga je ugledala.

Bilo je to ime na koje godinama nije pomislila. Mora da su tamo išli na školsku ekskurziju; svi su tamo išli. Maunt Polbern. Bilo joj je neverovatno da tamo još neko živi.

Proučavala je sličicu. Nije se videlo mnogo; razlikovala se od stotine drugih slika koje je pregledala po tome što je slikana spolja umesto iznutra, i pokazivala je prozorče na trouglastom krovu, sa bojom koja se gulila sa okvira i

reckavim starim crepovima. „Neobična lokacija“, pisalo je u objašnjenju, što je obično značilo „neopisiva vukojebina“. Svedjedo je uvećala sliku, otpijajući veliki gutljaj hladne kafe.

Maunt Polbern, vidi, vidi. To je plimsko ostrvo, sećala se. Otputovali su autobusom, a tamo je bio popločani nasip koji je povezivao ostrvo s kopnom, i preteći znaci upozorenja koliko je opasno voziti preko njega kad nailazi plima ili ploviti preko njega kad je preplavljen. Uzbudeno su cičali kad je voda nagrnula preko kamenja, i mislili su kako će se svi udaviti. Videli su pored nasipa ostatke starog drveća koje je nekad davno bilo na kopnu, i deo srušenog zamka na vrhu ostrva, zajedno sa darotekom gde su ona i Kerensa kupile ogromne lizalice sa ukusom jagode. Ali svakako, tamo niko nije *živeo*. Vrlo često se sa ostrva ne može ni otići. Nikako se ne može putovati na posao.

Pronašla je još jednu sliku na veb-stranici. Kuća je izgledala praktično napuštena. Imala je klimav krov, i dva prozora koja je videla na prvoj slici bila su prljava i otvorena ka spolja. U prizemlju se nalazila mračna utroba napuštene prodavnice. Očigledno ju je izloženost moru teško pogodila. Takođe se zapitala je li preplavljeni nasip i dalje zanimljiv turistima kao nekada. U današnje vreme svi su želeli plaže za surfovanje, zabavne parkove i skupe riblje restorane. Kornvol se mnogo promenio.

Ipak, nešto joj je privuklo pažnju: stan je imao dve sobe i malo kupatilo. Nije bila garsonjera, niti zajednički stan, već pravi stan. U okviru njenih mogućnosti. Ne samo to, prva soba – prednja – bila je prilično velika: šest metara sa sedam i po. Ni njihova glavna soba u stanu u Plimutu nije bila tako velika; bila je mala i uzana, sa ugrađenim osvetljenim ogledalima na svakom kraju da se stvori utisak prostora. Nakratko se zapitala koliko je stan visoko, pod strehom. I ako

je prizemlje napušteno, to znači da nema nikog drugog u kući – osim pacova. Hmm. A onda joj je poslednja slika zapala za oko. Bio je to pogled sa prednjih prozora, slikan iznutra.

Izvan prozora bilo je... ništa. Samo ravna površina spoljašnjosti, ili, kako se pokazalo pažljivijim proučavanjem, more. Slika je napravljena na dan kad su more i nebo imali istu nijansu sive i stapali se jedno s drugim. Divan ogroman neispisan prostor. Dugo je zurila u sliku, opčinjena. Izgledalo je upravo onako kako se osećala: pusto, prazno. Ali takođe i neobično umirujuće. Kao da je u redu što ima toliko sivila u svetu; siva je takva kakva je. Kad bi pogledala kroz prozor njihovog otmenog stana, videla je samo mnoštvo ljudi, takvih kao oni sami, kako ulaze u svoje audije i BMW-e, i kuvaju ručkove u vokovima, samo što njihovi poslovi nisu propali jer su izgleda još razgovarali jedni s drugima. Gledanje kroz prozor bilo je stresno samo po sebi. Ali ovo... ovo je nešto sasvim drugo.

Uz pomoć Gugla prošetala se Maunt Polbernom i iznenadila se kad je videla da ima nekoliko ulica sa kamenim kućama koje se spuštaju od oronule crkve na vrhu brda. Ulice su vijugale do male luke, pod pravim uglom u odnosu na nasip, gde se moglo videti nekoliko ribarskih brodića. Očigledno nije još bilo prenaseljeno, za razliku od većeg dela Kornvola; u neprivačnom delu oblasti i daleko od auto-puta, nije privlačilo pažnju. Ali nalazilo se samo osamdeset kilometara od Plimuta, pa bi ipak mogla da skokne po nešto...

Pomalo drhtavim prstima, pritisnula je „stupite u vezu s prodavcem nekretnine“.

Četvrto poglavlje

„Mislim da je sad najpametnije“, izjavila je Kerensa, u smešnom blejzeru sa zlatnom dugmađi koji je na njoj ipak izgledao šik, „udati se za nekog s novcem. To se neće dogoditi u ovoj rupi, ja ti kažem.“

„Hvala ti kao i uvek“, odvrtila je Poli. Bila je odevena u crno. Inače, nikad nije nosila crno; ta boja nije išla uz njenu crvenkastoplavu kosu i bleđu kožu i u njoj je izgledala niska. Kao da je zaboravila da živi svoj uobičajeni život, bez posla, ili druge polovine, ili zveckanja ključeva za kola.

„Moraš ostati blizu velikog grada“, rekla je Kerensa. „Obuci se malo sa stilom. Upecaj nekoga.“

„To i ti pokušavaš?“

„Molim te“, Kerensa zakoluta očima, i Poli brzo pogleda kroz prozor, pre nego što joj Kerensa zapeva Bijonsine pesme.

Bila je siva, tmurna subota i izvukle su se iz Plimuta, zbunjene navigacijom i svim uzanim vetrovitim putevima na koje ih je navodila. Konačno su odlučile da će ako im more bude sa leve strane, na kraju stići na odredište, i tako se i pokazalo.

Pored nasipa se nalazio parking, kao i dnevni raspored plime, koji su obe zaboravile da provere pre nego što su krenule, pa su se muvale po parkiralištu i proučavale ostrvo u daljini. Kerensa je konačno rekla.

„Izgleda... vetrovito.“

Istina: Maunt Polbern je izgledao vetrovito i zapušteno. Talasi su bili zabrinjavajuće visoki; činilo se neverovatnim da će to mesto, kao što je znak obećavao, biti pristupačno za dvadeset minuta. Izgledalo je kao mesto iz prošlosti; kao da zure u nešto zaboravljeno, sa oronulim zamkom koji se izdizao iznad jedva vidljivih ulica.

„Izgleda romantično“, rekla je Poli, puna nade.

„Pitam se imaju li još uvek brodoloma“, pitala se Kerensa. „I venčavaju li se sa rođacima.“

„Nije daleko od grada“, rekla je Poli.

Kerensa je pogledala na sat. „Pa, to prilično zavisi, zar ne? Šta ako mi se desi nesrećan slučaj s martinijem a ti ne možeš doći do mene jer je svuda oko voda? A nemaš čak ni auto! Pogledaj oko sebe!“

Bilo je to usamljeno mesto, samo uzani seoski puteljci koji su vodili od malog parkirališta.

„Ne vidim autobusku stanicu, a ti? Kako ćeš stići do Pli-muta? Konjskom zapregom?“

Poli se snuždila. Ali prethodnog dana je izašla, na Keren-sinu naredbu, da pogleda dva stana koja bi delila s cimerima, bliže kući. Oba su bila neizrecivo prljava, i u njima su stanovali dvadesetogodišnjaci, sa sudoperima punim prljavih sudova i frižiderima sa porukama zakačenim za police i mirisom neopranih jorgana i starih bicikala u zajedničkim hodnicima. Nije zaplakala sve dok Kerensa nije otišla na spavanje.

„Neće dugo trajati“, izjavila je puna nade. „Dok se stan ne proda.“

„Stan koji se ni po čemu ne razlikuje od ostalih petnaest hiljada precenjenih plimutskih luksuznih stanova kraj vode, sagrađenih u poslednjih desetak godina?“

Poli se namrštila. Kris je uvek sebe video kao čoveka sa okom za dobro ulaganje; sećala se njegovog uzbuđenja. „Ima teretanu u podrumu, Pol!“ (Koristio ju je jednom.) „Vrata se otvaraju na otisak prsta!“ (Uvek u kvaru.) O onome što nije imao – baštu, prostor za dečju sobu – nisu nikad razgovarali.

„Hajde da pogledamo na brzinu“, predložila je.

Voda se povukla s nasipa neverovatno brzo, kao da otkriva čaroban put. Veoma pažljivo su se prevezle preko i ostavile auto na parkiralištu sa druge strane, na kojem danas nije bilo vozila – bilo je prerano za izletnike, razmišljala je Poli, i prilično hladnjikavo – osim sive opel astre, iz koje je izašao punačak muškarac u krajnje jeftinom odelu i s jarkocrvenom kravatom. Iako je sedeo u autu, delovao je zadihano.

„Ej, ej!“, doviknuo je iznenađujuće šaljivim tonom. „Jeste li vi naše gradske devojke?“

Kerensa je frknula. „Misli li na Plimut?“, pitala je. Iako je Kerensa rođena i odrasla u Plimutu, volela je da se pretvara kako se prijatnije oseća u Londonu, Parizu ili Njujorku.

„Psst“, učutkala ju je Poli.

„Ovo mora da je malo mesto ako mislite da je Plimut Vegas“, primetila je Kerensa dok je izlazila iz auta i odmah je morala da izvlači tanku potpeticu između dve kamene ploče.

Debeli čovek se približio. Zapravo, pre je bio mladić. Poli se iznenadila koliko je mlad. To bi nagoveštavalo da ona *nije* mlada, ali naravno da jeste, govorila je sebi. Sasvim. Lice mu je bilo razvučeno u ogroman osmeh. Poli je pomislila: da je rođen u neko drugo doba, sad bi bio trenutak da izvuče veliku tufnastu maramicu i njome obriše čelo.

„Lens Hardington“, predstavio se, uz žestoko snažno rukovanje, i duboko im se zagledao u oči. Očigledno je bio na nekoj vrsti obuke. Kerensa je potiskivala osmeh. Nije mogla zamisliti nikoga kome bi manje odgovaralo ime Lens.

„Drago mi je što smo se upoznali, Lense“, prela je kao mačka, od čega se mladić zacrveneo.

„Ne počinji“, procedila je Poli kad su krenule za njim. Za debeljucu, kretao se prilično žustro.

„O, samo se zabavljam“, izjavila je Kerensa.

„Preplašićeš ga.“

„Meni je to zabavno.“

Lens se okrenuo, dižući obrve na njih kao da im govori: *požurite, vreme je novac, a vi očitó imate previše jednog a premalo drugog*. Izvodio je predstavu bacajući pogled na svoj ajfon, ali Poli nije žurila i gledala je oko sebe. Bilo je zapravo sasvim prijatno biti tu, u ovom malom mestu, daleko od plimutske buke i saobraćaja. Stajali su pored doka uz nasip, na udaljenom kraju sela, koje se krivudavo pružalo oko zaliva na levoj strani, okrenuto ka moru. Iznad glava, zamak – više ruševina, zapravo, sa oronulim zidovima punim rupa i prekrivenim mahovinom – nadgledao je razbacanu grupicu vremešnih, oronulih kuća, sazidanih od starog kornvolskog škrljca i peščara, često sa oguljenim prozorskim okvirima. Bilo je vrlo malo automobila; Poli je ispravno pogodila: meštani su ih uglavnom ostavljali na kopnu i peške prelazili preko nasipa.

Uzani puteljci krivudali su čitavim putem do male luke sa leve strane, gde su klepetali i zveketali jarboli ribarskih brodića na vetru i talasi zapljuskivali stari kameni zid u luci. Uz vodu su se nalazili kiosk za prodaju ribe i krompirića, pomalo jadna suvenirnica i stara krčma, koja je ispred još imala bure s vodom i nešto što je ličilo na dvorište za konje.

Bila je nesumnjivo zatvorena. Na udaljenom kraju luke, Poli je primetila visoki svetionik sa crnim i belim prugama, s kog se gulila boja. Izgledao je zanemareno.

„Dolazi ponovo u modu“, promumlao je Lens.

Kerensa se sumnjičavo osvrnula. „Pa, zašto onda već nije došao?“, pitala je. „Svi ostali jesu.“

„Najbolje je početi od dna“, brzo je odvratio Lens.

„Ali ovde kiša pada neprekidno već pet godina“, rekla je Kerensa. „Mislim da je dno već potopljeno.“

„Prava blagodet Maunt Polberna“, Lens je brzo promenio temu, „jeste koliko je netaknut. Tako je mirno, nema poteškoća sa saobraćajem. Potpuna tišina i mir.“

Kerensa se podrugljivo nasmejala. „Živate li ovde?“

Nije se dao zbuniti.

„Ne, ali VOLEO bih.“

„Potpuna tišina i mir“, mrmljala je Poli, pitajući se je li možda to upravo ono što joj treba.

Lens je krenuo duž pristaništa, a one su poslušno kaskale za njim. Voda se nakupila među kamenim pločama, na kojima su bili razbacani mamci jarkih boja, mreže i nešto što su mogle biti iznutrice. Kerensa iskrivi lice.

„Ostani kod mene“, prosiktala je. „Zauvek. Negde gde ima kafića i Zare.“

„Nužda me je naterala da promenim svoj pogled na značenje reči 'zauvek'“, odvratila je Poli.

Lens se konačno zaustavio ispred poslednje kuće na tom oronulom malom šetalištu. Osmotriše su kuću s prednje strane. Poli se oduprla prvom nagonu, da se okrene i pobegne.

„Mora da je greška“, izustila je Kerensa.

„Nije“, rekao je Lens, odjednom poprimivši izgled krivog školarca. „To je to.“

„Ovo treba da bude proglašeno neupotrebljivim, a ne da se izdaje.“

Odjednom je razlog zašto je stan imao više prostora u odnosu na cenu postao vrlo očigledan. Kuća je bila mala i uzana, sazidana od prljavog sivog kamena. U prizemlju je bio jedan veliki lučni prozor, popucao na nekoliko mesta i neopisivo prljav. U unutrašnjosti su se samo nazirali mračni oblici velikih mašina, netaknutih godinama.

„Dakle, šta se desilo?“, pitala je Kerensa. „Požar?“

„O, ne!“, srčano je uzviknuo Lens. „Samo opšta...“ – glas mu je utihnulo dok je pokušavao da ne izgovori – „zanemarenost.“

Požurio je pored kuće, čiji se krov ludo nakrivio. Sa strane su se nalazila mala drvena vrata, gde si morao sagnuti glavu da uđeš, i Lens je izvadio veliki mesingani ključ i otključao. Šarke bolno zaškripaše.

„Je li mnogo ljudi želelo da vidi stan?“, raspitivala se Kerensa, dok su joj potpetice lupkale po kamenu. Nije se ni osvrnuo.

Unutra nije bilo ničega osim crnila i blagog mirisa usta-jalosti. Lens je koristio svoj ajfon kao baterijsku lampu sve dok nije pronašao konopac i povukao ga. Staromodna nisko-voltažna sijalica, prekrivena prašinom, uz zujanje je oživela, otkrivajući škripave drvene stepenice.

„I ovo ispunjava sve zdravstvene i bezbednosne uslove za stanare, je li tako?“, nastavila je Kerensa, kao da se šepure po penthausu u Sendbenksu. Lens je nešto nečujno promumlao i poveo ih stepenicama, sa Poli odmah iza leđa, malo preblizu njegovoj dobro uhranjenoj stražnjici. Snuždila se. Ovo je bilo nemoguće; nije delovalo ni bezbedno.

Drugi ključ koji je ispetljao iz svežnja otključao je druga vrata na vrhu stepenica. Poli je ukrstila prste, nadajući se poslednjoj prilici za likovanje, kad je zakoračila u sobu.

Svi su začutili.

Pa. Bila je velika. I to je bilo to, rekla je Poli u sebi. Stajali su u zadnjem delu velikog potkrovlja sa spuštenim krovom kroz koji su se videle trunčice dnevnog svetla. Pod je bio napravljen od golih uglačanih dasaka. Sasvim pozadi, krov je bio visok, sa izloženim gredama. Postavljen uz običan zid od cigle nalazio se sto sa dve rasporene stolice, neprikladno mali, odmah pored pocrnele peći na drva. Na dalekom kraju nalazio se hodničak koji je vodio nalevo, očigledno u spavaću sobu i kupatilo, koje je bilo smešteno u dozidani prostor pozadi. Na jednom zidu glavne prostorije nalazilo se nekoliko užasnih starih kuhinjskih ormarića, i nešto čudno: ogromna gvozdena pećnica. Lens je primetio kako je ona odmerava.

„Nisu je mogli pomeriti“, rekao je. „Samo bog zna kako su je uneli ovamo. Mislim, hm, lep stilski komad.“

U prednjem delu prostorije, gde se krov spuštao prema prozorima, nalazila se ružna ofucana sofa, sva ispucala. Poli je pažljivo prišla; svaka podna daska je zaškripala.

„Ovo mesto se ruši u more“, izjavila je Kerensa ljutito. „Imate mnogo pacova, je li tako?“

„Ne“, odvratio je Lens, pokislo. Agenciji je očigledno teško da se reši ovog mesta. Tog trenutka se čulo neopisivo kreštanje. Sve troje poskočiše. Poli je naglo podigla glavu. Kroz mesto gde je nedostajala pločica, videla je ogromnog galeba kako krešti. Buka je bila potpuno zaglušujuća.

„Znači, samo pacovi s krilima“, rekla je Kerensa.

Poli je nije čula; išla je ka prozorima. Dok se saginjala, videla je kako im se guli boja; shvatila je da su jednostruki sa mnogobrojnim pukotinama na staklu. Smrzla bi se. Unutra je bilo hladnije nego napolju.

Zagledala se kroz prljavo, od soli skorelo staklo. Bila je viša od jarbola na brodićima i videla je preko zida luke,

plutajućih bova i poređanih kreštavih galebova, pravo na more. Na nisko spuštenom oblaku nalazio se prerez, i sunce se probijalo kroz njega i odbijalo od udaljenog vrha zape-nušanog talasa, i on kao da se presijavao i plesao na svjetlu. Uhvatila je sebe da se slabašno osmehuje.

„Poli! POLI!“

Poli se okrenula, svesna da nije čula šta joj je Kerensa govorila.

„Hajde, vodim te kući. Staćemo negde usput na čašu dobrog belog vina, mada ne sumnjam da je Polbern krcat ljupkim malim barovima i restoranima. Kao onaj s ribom i krompirićima, za početak.“

Lensovi bucmasti obrazi se otromboljiše.

„Zašto vlasnik ovo ne sredi?“, pitala je Kerensa. „Niko ga nikad ovako neće iznajmiti.“

„Rekao sam joj“, kazao je Lens žalosno. „Niko ga neće ni kupiti. Čista gnjavaža.“

„O, sjajno, kuća neke ludače prepuna rupa, s pacovima u podrumu“, rekla je Kerensa. „MNOGO vam hvala na odvojenom vremenu. Hajdemo, Poli.“

Poli je još jednom, poslednji put bacila čežnjiv pogled na more.

„Znaš“, izjavila je. „Prosjaci ne mogu da budu izbirljivi.“

„Šališ se“, rekla je Kerensa. „Tvoja porodica bi me tužila nakon što umreš ovde.“

„Reći ću im da to ne rade“, rekla je Poli. Okrenula se ka drugarici.

Kerensa ju je pažljivo odmerila. Poli je možda bila nežna spolja, ali negde unutra imala je snažnu crtu. Istu onu koja ju je naterala da se bori za svoj posao i vezu čak i kad je ostatku sveta bilo potpuno jasno da je sve izgubljeno.

„Moram negde da živim.“

„Poli. Šećeru. Ovo je rupa bogu iza nogu.“

„Možda“, odvrtila je Poli, „trenutno upravo tu želim da budem.“

„Odlično“, rekao je Lens, ponovo crveneći kad je dodao, „mislim, žao mi je zbog... hm, pa, mislim...“

Poli mu je priskočila u pomoć.

„Treba mi veoma kratak zakup“, rekla je.

Podigao je ruke, kao da to može da se sredi.

„A krov...“

„A-ha?“

„Neću da se vidi dnevno svetlo kroz krov. Smatram da je to razuman zahtev.“

„Hmm.“

„I šta ako...“, počela je pažljivo. „Šta kažete...“ I navela je polovinu svote napisane u oglasu.

Lens je izgledao kao petogodišnjak kome se ide u toalet. „Uf, siguran sam da to ne bi... mislim, morao bih da razgovaram sa šefom... mislim, da pregovaramo...“

Kerensa je ljutito pogledala Poli. „Nisi valjda ozbiljna?“

Poli joj je ispričala za svoju obeshrabrujuću pretragu plimutskih nezdravih zajedničkih stanova. „Ne mogu ništa drugo.“

„Ne možeš *ovo*! Ovo je propast!“

„Samo iznajmljujem, ne ulažem životnu uštedevinu u njega. Samo nakratko... Dolazi leto.“

„Dolazi leto“, ponovio je Lens.

„Leto će verovatno zaobići Britaniju ove godine“, izjavila je Kerensa. „Ovo mesto je opasno.“

Kerensa je već viđala kako Poli ume odlučno da stegne usta; to je značilo da je u osnovi nepopustljiva.

„Hajdemo na ručak da razgovaramo“, očajnički je predložila.

Dok su njih troje tako stajali, morski galeb je ispustio govance kroz rupu na krovu. Kerensa je nabrala nos.

„Gde ovde može dobro da se ruča?“

Lens je pomalo razdražljivo povukao okovratnik.

„Uf... u Plimutu?“

Peto poglavlje

Morale su sačekati trideset pet minuta da se voda dovoljno povuče pa da pređu preko nasipa. Poli je sve vreme pevušila da ne bi slušala Kerensu, koja je smislila novih devedeset pet razloga protiv njenog preseljenja u Polbern. Čudno, ali izgleda da su joj oni samo učvrstili odluku.

„Prestani!“, rekla je Kerensa mršteći se na nju, nakon što joj je skrenula pažnju da na ostrvu nema taksija.

„Šta da prestanem?“, pitala je Poli nedužno.

„Ne donosi takvu odluku! To je ludo.“

„Ne donosim nikakvu odluku.“

„O, i te kako. Vidim da ti se usne trzaju. Izgledaš srećno prvi put posle godinu dana, iako je to UŽASNA greška.“

Poli se napola nasmešila kad je pomislila na sve što se dogodilo.

„Barem će ovog puta biti *moja* užasna greška“, rekla je.

Kerensa je radila – svi prijatelji su radili – onog dana kad se Poli selila. Znala je da bi joj pomogli, ali, s osećajem blagog prkosa, baš joj se tako i sviđalo.

Nije želela da se stidi što mora da se odrekne sopstvenog života: centralnog grejanja i TV-a s ravnim ekranom; kamate na hipoteku, uspešnog penjanja karijernom lestvicom, zgodnog, privlačnog momka itd., itd., bla-bla. Činilo joj se kako joj je „NEUSPEH“ urezan na čelu; da na kutijama koje šalje u skladište treba da bude ispisano „SVE MOJE NADE I SNOVI, SPAKOVANI I ODLOŽENI ZA UVEK“, i nije želela da sedi u kombiju i raspravlja o tome.

Većina stvari je išla u skladište: dobra odeća (navlažila bi se), knjige (izvitoperile bi se; nije imala gde da ih smesti), nakit (mogao bi da joj propadne kroz pukotine na podu), fotografije i uspomene (previše ju je žalostilo da gleda u bilo šta veselo). Ponela je najvodootporniju odeću, krevet i, mada je to bio užasan znak oholosti, njihovu veoma skupu, predivnu sofou sa sofa.com, u najnežnijoj svetlosivoj boji. Upropastiće se tamo kuda ide, ali izabrala ju je – pa, izabrali su je zajedno, ali uglavnom ona – i potpuno je obožavala njenu udobnost, raskoš. Nije mogla, nipošto nije mogla sedeti na otrcanoj, vlažnoj, smeđoj sofici od ratana koja je već bila tamo. Nije joj padalo na pamet kako da iznese staru i unese novu, ali smisliće već nešto kad stigne tamo.

Kris je svratio dok se pakovala; ljubazni gospodin Basi takođe je došao da se uveri kako ona neće odneti ništa što bi banka mogla da proda, ali čak i on joj je dozvolio da se izvuče sa sofom.

„Izbacivanje ovoga bi moglo pomoći“, rekao je Kris. „Neka bude lepo i minimalističko za prodaju. I drago mi je što nosiš sofou, iako je jasno da bi trebalo da je podelimo.“

Poli je samo nastavila da pakuje dva poslednja, najvrednija predmeta: aparat za kafu i veliki mikser za mešenje hleba. Volela je da mesi, i činila je to sve češće u poslednjih godinu dana, dok se Kris krio vikendima. Onda bi došao